

vanja tako imenujejo; nemorem práv za terdno reči, zakaj nisim bil takrat zraven, kader so jéli to imé sebi dajati“.

T. Ker v tem spisu Slovence sploh z Gregi, Latinci in Nemci primerja, in skupej pripoveduje od jezika slovenskega, pa gregovskega, latinskega in nemškega, vsak koj vé, da Vodnik tu Slovence imenuje sploh Slovane.

P a š n i k.

Kdo prvi naredi dobro šolo? Ni dolgo, kar sem šel po cesti skozi malo vas. Srečala me je množica otrok, ki so šli iz šole. Prijazno so me pozdravljali in šli vsak svojo pot proti hišam bližnjih krajev. Tu ustavim nektere, in jih vprašam, če radi hodijo v šolo. „Zakaj bi ne hodili radi v šolo“, mi odgovoré, „ker se v šoli toliko lepega učimo“. Ti učenci, si mislim, že vejo, kaj je šola, in jih tedaj ni treba siliti v šolo. Pozneje pridem v neko gostivnico tistega kraja, in ko med drugim tudi pride govorica o šoli, mi hišni gospodar o tem veliko lepega pripoveduje, in pravi: „Pri nas ni treba, da bi kdo otroke v šolo silil, skoro ujidejo nam, če jih precej ne pustimo“. „Tako ni povsod“, pravim; „v nekterih krajih hodijo otroci neredno v šolo“. „Tudi pri nas je bilo tako“, pravi mož, „toda sedaj je vse drugače. Otroci se učé v šoli mičnih in za vsakdanje življenje potrebnih reči, pa zraven tega se vadijo tudi lepega vedenja in reda pri vseh rečeh. Pri marsikteri hiši se je ravno po otrocih že to pa uno na bolje obrnilo. Marsikje se več ne sliši kletvine, rotenja i. t. d. sirovih in pohujšljivih pogovorov. Otroci opominjajo večje, da naj takih nespodobnih besedi ne govoré, in starji se sramujejo, da so slabejši in neumniši od otrok; če ne vejo boljšega govoriti, pa raji molčé, ali vsaj vpričo otrok nemarne ne kvasijo. Imamo učitelja, ki je prav razumen in spoštljiv mož. Vsi, revni in premožni, ga imajo radi, ker on ima vse otroke rad brez razločka, naj bodo revnih ali bogatih staršev. On jih tako ljubeznjivo podučuje, da bi ga človek neprenehoma poslušal; pa tudi sam kaže z zgledom vse, kar priporočuje svojim učencem; res, naša šola je sedaj, rekel bi, zlata jama za vso srenjo. Bog nam jo še dolgo tako ohrani!“ Tako je govoril mož; jaz pa sem šel dalje in si mislil: Dobro šolo prvi naredí dobri učitelj.